

ويتاكر دنى خەۋىنىكى لەپىرنەكر او لەنيو شەمەندەفەردا ئارتور رامبو

بايوگرافىي:

جين نيكولاس ئارتور رامبو لە (شارلفيل)ى باكوورى پوژھەلاتى فەرەنسا لە ۱۸۵۴/۱۰/۲۰ لەدايك بوو، لە ھەرزەكارىيدا دەستى كردوو بە نووسىنى ھونراو. فيكتور ھوگو وەسفى كردوو بە (شكسپىرى ميرومندا)، جيپەنجەى ديارە بەسەر داھيتانى شاعىرانى پوستموديرن و نىگار كىشانى سوريالى و ميوسىكژەنان... كۆى داھيتان و بەرھەمەكانى لە تەمەنى بيست سالييدا دوايىيان پى ھاتوو، واتە لە نيوان تەمەنى (۱۷-۲۰) سالييدا، رامبو بە شاعىرى ياخى ناوزەد دەكرىت. لە نيوان سى كىشووۋردا سەفەرە دوايىي نەھاتووۋەكانى دەست پىكرد، ھەتالە تەمەنى ۳۷ سالييدا و لە ۱۸۹۱/۱۱/۱۰ بە نەخوشى شىرپەنجە كۆچى دوايى كرد، لە پاش ئەوھى قاچى بردرايەو.

خهونپكى زستان*

له زستاندا سه فەر دهكەين له ناو فارگونپكى په مه يى
كوشن شين.
ئيمه باش ده بين، هيلانه ي ماچيكى شيت چاوه پروانه،
له هه ر گوشه يه ك.

تو چاوت داده خه يت تا له په نجه ره كه وه نه بينيت،
سپه رى رووگرژى ئيواري،
وه پينى ئه و وه حشانه، به ره و تيده پهن به لاماندا
ه ي گورگه ره شه كان و خيوه ره شه كان.

پاشان هه ست به روومه تت ده كه يت زور توند ختوو كه ي دى...
ماچيكى بچووك، وه ك جالجوله كه يه كى شيت
به سه ر روومه تا رابكات...

ئه نجا ده لپيت: «بيگره!» سه رت شوپر كه وه
- و ئيمه ش به كاوه خو له دووى ئه و بوونه وه ره ده گه پين
- هينده دوور سه فه رى كردوو ه...

خويندنه وه يه ك بو ئه م دهقه:

خوينه رى ئه زيز! بيهينه پيشچاوى خوت هه رزه كاريكى بليمه تى
توراو له مالىكى پر ئاشووب، توراو له داىكيكى پاريزگار و
كاسوليك، توران له به رپرسياره تيبه ك له گه ل پروا و تيگه يشتنه كانى
ناخدا يه كانگير نه بن، له كاتيكدا باوك له خزمه تى سه ربازييدا يه له
ده ره وه ي ولات...

سه فه ريك له سه تان سه فه ر؛ كه ي و چوون؟ ئه م شيعره ئه و
وه لامه مان پيده دات:

هه لهاتن و خو هه لادانه ناو شه مه نده فهریکه وه، له ناوچه یه کی دووره دهسته وه به ره و شاره گه وره کان، رهنگه به گیرفانی به تالیش بو بییت، له وهرزی سه رما و ئه و کاتانه ی هه موو شته کان ده بیه ستن، سات ئیواره یه و هه موو بوونه وهره کان رووه و ماله کانین ده گه پینه وه، به لام رامبو ی شاعیر هه لایت، بو کو ی؟ نازانریت؛ رهنگه بو باکووری فهره نسا بییت، یان ئه ولاتر بو به لجیکا، گه ران به دوا ی شتیکی نه زانراودا...

له و ساته وه ختانه ی کو مه لگه ی ئه و رووی پی پی پییده نایه دو زینه وه پیشه سازییه جو راو جو ره کان و هه ندیک له ده وله ته کانیش سه رقالی کو لونیالیزم بوون وهک؛ مؤدیکی سه رده م و پیداویستییه کی گه شه سه ندن و په لهاویشتنی زیاتر.

ئه گه ره سه رنج به دیت له شیعراندنی ئه و حاله ته ده گمه ن و خه مگینه، ئه وسا توانای مه زنی ئه و شاعیره ت بو دهرده که ویت، رهنگه هه ره خه و نیک بییت، یان ساته وه ختیکی هوشیاری بییت و به خه و بچوینریت، جگه له خو ی که سه له و فارگونده نه بو بییت، به سه ئه و ئاوها دیمه نه که مان بو ده گو یزیته وه، که چه ند کاراکته رییک له ویدا ئاماده ن، شو خیک، که نییه له ژیان ی رامبو دا، گوا یا ئازار و ناسوره کان ری به مرو ف دهن دل له لای شو خیک جیه ئایت؟ به تاییه تی بو که سیکی سه ره رو ی بلیمه ت!

له کو تایی شیعره که دا، رووبه رووی ئه و لیکنده وانه ده بینه وه سه باره ت ئه و بوونه وهره ی هیند دوور سه فه ری کردوه، ئه و جالجالو که یه ی ختو که ی روومه تی ده دات چیه و کییه؟ رهنگه هیما یه ک بییت بو به رجه سه نته کردنی نه سه ت، یان لاوازیی بوونی خو ی له و ساته دا، هه روه ها ئالوزی ناخ و بیرکردنه وه کانی وهک، ته ونی جالجالو که، به لام واش ئاسان نییه میرد مندالییک به ره نگاری ئه و هه موو ئه شه که نجه و سه فه ره دوورانه بیته وه، یان رهنگه هه ره دهر برینیکی گه مه ئامیز و دلنه واییکردنیکی مندالانه بییت، له لایه کی تر، ترسی هه رزه کاریک له خیو و تاریکایی، ری ده چیت دهر برینی ئه و حاله ته ساته وه ختییه ی شاعیر بییت له سه فه ری کدا خه منا کانه، به شه مه نده فه ره و بی پاره بو شوینیکی نه زانراو.

چارلی ماک، که دهقه‌که‌ی کردووه به ئینگلیزی ده‌لایت: له‌به‌ر چه‌ند هۆیه‌ک ئەم دهقه‌م هه‌لبژارد؛ یه‌کی‌ک له‌وانه ئەوه‌یه، که به‌ربلاو نییه زستان ببیته جیی خه‌ون بینین، به‌تایبه‌تی له‌و کاته‌دا، که زۆر شت ده‌چنه سوورپی متبونه‌وه یان ده‌مرن، سه‌هۆل و سه‌رمای زستان وا له‌ مروّقه‌کان ده‌که‌ن ده‌سته‌وستان ببن.

شاعیر یه‌که‌م کوپله‌ی به‌ راناوی ئیمه‌ نووسیوه، جا نازانریت ئیمه‌ کیین؟ ئەمه‌ش زیاتر سه‌رنجی خوینهر که‌مه‌ندکیش ده‌کات، له‌کاتی‌کا به‌ هیچ جوړیک ناسنامه‌ی شاعیر له‌م شیعره‌دا ئاشکرا نه‌کراوه. سه‌رنج‌راکیشتترین به‌ش له‌م ده‌قه‌دا وه‌سفی تارماییه‌کانه، که په‌هنگه‌ میتافۆر بیت و ده‌رخه‌ری ترس، گرفت و نیگه‌رانیه‌کانی خودی شاعیر بیت، به‌لام به‌ باسکردنی چاوداخستن هه‌ول ده‌دات، که له‌ یادی بکات و نیگه‌ران نه‌بیت.

هه‌روه‌ها کازم جیهاد، که کووی به‌ره‌مه‌کانی رامبووی کردووه به‌ عاره‌بیی ده‌لایت: ئەم قه‌سیده‌یه له‌ شه‌مه‌نده‌فهردا نووسراوه، کاتیک رامبو له‌ مال رایده‌کرد بو بروکسل و باکووری فه‌ره‌نسا له‌ نیوان ۷-۱۴ ئۆکتۆبه‌ری ۱۸۷۰دا.

له‌ کو‌تاییدا جیی خۆیه‌تی بپرسین؛ ئەگه‌ر شیعیر نه‌بووايه، ئەوا چ کامی‌رایه‌کی فۆتوگرافی ده‌یتوانی ئەو دیمه‌نه‌ فه‌نتازییه‌ جوان و داهینه‌رانه‌مان له‌و ساته‌ تایبه‌ته‌دا هه‌ر به‌ تازهیی بو هه‌لبگریت تا پوژی ئەم‌پرومان، ئیمه‌ چه‌شه‌ی ئەده‌بی لیوه‌ر بگرین؟!

سه رچاوه كان:

allpoetry.com/A-Dream-For-Winter 1-
2-En.wiki. Arthur Rimbaud
[stephen-spender.org/2011_prize/2011_14_com-3-
mend_CM.html](http://stephen-spender.org/2011_prize/2011_14_com-3-mend_CM.html)

٤- الأثار الشعرية الكاملة لـ آرثر رامبو - ترجمة كاظم جهاد، ٢٠٠٧

* دهقه كه به ئينگليزي:

A Winter Dream

In winter we'll travel in a little pink carriage
With cushions of blue.
We'll be fine. A nest of mad kisses waits
In each corner too.

You'll shut your eyes, not to see, through the glass,
Grimacing shadows of evening,
Those snarling monsters, a crowd going past
Of black wolves and black demons.

Then you'll feel your cheek tickled quite hard...
A little kiss, like a maddened spider,
Will run over your neck...

And you'll say: "Catch it!" bowing your head,
- And we'll take our time finding that creature
- Who travels so far...